

Haridusprotsess loob heaolu	
7) Ennastjuhtivad kodanikud kujunevad turvalises õpikeskkonnas	
<i>Head praktikad, mis toetavad visiooni juhtmõtet/ kinnitavad väidet (sulgudes näiteid koolidest, kus praktikat rakendatakse, ehkki mõnda praktikat rakendatakse ilmselt palju enamates koolides)</i>	<i>Laudkonna küsimused, ettepanekud visiooni koostajatele, võimalikud hariduse juurprobleemid. NB! Loetelu numeratsioon ei kattu heade praktikate loetelu numeratsiooniga.</i>
1. Uued koolid on püütud disainida selliselt, et oleks mugavaid puhkamisnurki, liikumisvõimalusi jne. Olemas on võimalused koos töötamiseks ja iseseisvalt töötamiseks (Raatuse Kool, Tamme gümnaasium). 2. Õueskäimise võimalus ja liikumisvahetund. Kärdla Põhikoolis koguti õpilastelt sisendit koolihoovi planeerimiseks. Õpilased panid kirja, mida nad juba praegu saavad õues teha, mis on sealt puudu. III kooliastme õpilased kavandasid koolihoovi hooviplaani. Õpilaste ettepanekud on saadetud koolipidajale ja arhitektidele, mida kasutatakse arhitektuurikonkursi lähtetingimuste koostamisel. Protsess arendab õpilaste loovust ja koostööd ning kujundab õpilaste soovidele ja vajadustele vastava kooliruumi, mis soodustab liikumist ning kus on turvaline ja hea olla. 3. Kiusamisvaba kooli tõenduspõhine metoodika on hea turvalise keskkonna loomiseks (Elva vald). Sotsiaaltöötajad ja noorte tugilad on aidanud vähendada majanduslikust ebavõrdsusest tulenevaid probleeme (uute riiete soetamine, pesemisvõimaluse tagamine jm), et väheneks kiusamine. 4. Õpilasfirma loomise soodustamine koolis, osana ettevõtlusõppest.	1) Keskenduma peaks ka tunnetele, et inimesed oskaksid oma tundeid väljendada ja näidata, nendega toime tulla. Lastes tuleb arendada sitkust ja tugevust, emotsioonidega toimetulekut, et tulla toime erinevate olukordadega elus. 2) Kujundama peab hinnangutevaba õhkkonda. 3) Väärtused peavad olema koolis nr 1 ja väärtused peavad olema hinnatud. Õpilane peab hindama, kuidas on aususega, hoolivusega? 4) Õpilastega tuleb suhestuda, iga õpetaja peab hindama õpilast kui indiviidi. 5) Lasteaiaõpetajatele ei ole kahjuks tasuta koolitusi ettevõtlusõppe arendamiseks – rahastamise. 6) Haridus- ja sotsiaalsüsteem peavad käima ühte jalga, et lapsed ei kukuks kahe süsteemi vahel auku. Tihe koostöö ja selged vastutuse piirid koolisüsteemi ja sotsiaalsüsteemi vahel. 7) Oluline on paindlik ruumilahendus ja funktsionaalsus. Ruum loob tingimused turvaliseks õpikeskkonnaks -

5. Kõik, kes koolis puutuvad lastega otseselt kokku, teenivad vähemalt õpetaja alammäära, sh kõik tugispetsialistid - tugimeeskonna töö väärtustamine ((Kilingi-Nõmme G) 6. Paindlikkus tunniplaanis: õpilaste süvenemisvõime soodustamiseks on kõik ained paaristundides (90 min), õpilaste heaolu suurendamiseks algab koolipäev kell 9 (TERA). 7. Isetegemine ja vabatahtlike ning heategevusliku tegevuse näited. 8. Tervishoiumuuseumis vaimse tervisega seonduv ekspositsioon, plaanis on koostada õpetajakoolituse materjalid. Lisaks on muid erinevatel teemadel töötubasid, näitusid jm, mida koolidele pakkuda (tunded, uimastid jm). See annab aluse või toetab vaimse keskkonna kujundamisel. 9. Oluline roll on toimival tugisüsteemil, mille jaoks Sotsiaalministeerium on kontseptsiooni välja töötanud, kus on mitmeid konkreetseid ettepanekuid: https://www.sm.ee/.../int_teenuste_kontseptsioon_laste... (lk 19-25)	ruumide kaasajastamine vastavalt. Piiranguid seab ruutmeetri nõue õpilase kohta. 8) Õpilaste enda poolt (taaskasutatud materjalidest) kujundatud lõõgastumisruumid koolides, kus saab vahetunni või vaba tunni ajal üheskoos või üksi korraks puhata ja lõõgastuda. 9) Õpetaja eetikakoodeksi loomine ühe koolipõhiselt. Milliseid väärtuseid kannan koolis õpetajana töötades? 10) Õpilaste ettepanekutega tuleb arvestada ja neil peavad olema selleks võimalused. 11) Rohkem ressursi erivajadustega õpilastega tegelemiseks, et luua neile turvaline õpikeskkond. Õppeklasside temaatika. 12) Ennastjuhtiva õpilase kujundamise toetamine, ennastjuhtivuse mudelite kujundamine mõttestatud õppimiseks, toetava materjalid vaja välja töötada. 13) Õppimist toetav turvaline keskkond, nt turvaline kogupäeva kool algklassides 14) Kool peab saama end kõrvutada Hea Lasteaia, Kooli kriteeriumitega.
8) Kasvanud on ümbritseva kogukonna, vanemate, tööandjate jt õppija lähikeskkonda kuuluvate inimeste osalus hariduse edendamisel	
Head praktikad, mis toetavad visiooni juhtmõtet/ kinnitavad väidet (sulgudes näiteid koolidest, kus praktikad rakendatakse, ehkki mõnda praktikad rakendatakse ilmselt palju enamates koolides)	Laudkonna küsimused, ettepanekud visiooni koostajatele, võimalikud hariduse juurprobleemid.

	<i>NB! Loetelu numeratsioon ei kattu heade praktikate loetelu numeratsiooniga.</i>
1. Huvitava Kooli eeskujul on kogukondlikud mõttekojad osade koolide juures toimunud näitavad, et KOVi roll võiks olla regulaarselt vastava ruumi loomine kõigi osapoolte kokku toomiseks haridusküsimuste üle arutama, kes laste arengut toetavad. Huvitava Kooli kogukonnapäevad.2. Iduettevõtjate loodud haridusfond algatuste toetamiseks.3. Ruumiharidus koolides Arhitektuurikooli eestvedamisel.4. Waldorfskooli juhatakse lapsevanematest koosneva juhatuse poolt, kuhu kuulub nii õpetajate kolleegiumi liige kui ka iga klassi lapsevanemate esindaja (tavaliselt valitud konkreetsete valdkondade spetsialistid, et tagada otsuste asjatundlikkus). Õpetajate kolleegium koguneb kord nädalas ja lapsevanemate kolleegium korra kuus. Kollegiaalne juhtimine ja jagatud vastutus. Toimib mujal Euroopas ka suurte (1000+ õpilast) koolide puhul.5. Lapsevanemate kaasamine algab klassist, kus on loodud tugev ühtsustunne ja ühised tegevused. Iga klassi lapsevanemate esindajatest kasvab välja innustunud vanematekogu, mis tegutseb kooli nõuandva organina (Kehra G).6. Enne uue lapse kooli vastuvõtmist vanematega nn väärtusvestlus, et kooskõlastada ühised väärtused ja ennetada võimalikke väärtuskonflikte (TERA, Emili Kooli lastevanemate kool).	1) Oluline on, et kasvaks kogukonnaliikmete reaalne osalus, mitte ainult ootused koolile ja haridusele.2) Keskne infosüsteem, mis koondab erinevad algatused, mida koolid saavad õppekava tegevuste toetamiseks kasutada.3) Põhjamaade koolides on tavaks, et vanematekogu viib uued lapsevanemad kurssi kooli põhiväärtustega. See soodustab koolipere ühtsustunnet, kuna nii vanad kui ka uued lapsevanemad peavad olema hästi kursis ühiste väärtustega.4) Aktiivsed lasteaiad, koolid maadlevad teemadega eelarve aasta vs õppeaasta teemadega.5) Ebavõrdsuse süvenemise temaatika6) Kooli omandivormide ümbermõtestamine, kus me tahame, et oleks kooli pidamise pädevus tulevikus?7) Kohalike kultuuriasutuste toetamine kohalikul tasandil kogukonna hariduse arendamisel8) Kool kui kogukonna keskus.

7. Lastevanemate Liit on panustanud lasteaia ja kooli **hoolekogude koolitamis**se sh alates 2018 koos välispartneritega. Esmane eesmärk on rahvusvahelise koolitusprogrammi abil luua vajalikud eeldused kooli hoolekogude suurema otsustusõiguse saamiseks. Erasmus+ pilootprojekti toel (2019) töötatakse välja ja rakendatakse ellu rahvahariduslik (elukestva õppe) programm koostöös Saaremaa vallaga. Pilootprojekti raames aitavad koolitajad-mentorid projekti kandideerinud koolidel kolme aasta jooksul kujundada hoolekogust kollegiaalse koolijuhtimise organi. See annab võimaluse kaasata hoolekogudesse suurema hulga ettevõtlikke lapsevanemaid, kes praegu ei soovi hoolekogu töös kaasa lüüa, kuna hoolekogu ei otsusta midagi sisulist. Peale mitmeaastast vabatahtlikku tööd oma laste ja kogukonna hüvanguks võib mitmetest sellisel moel alustanud lapsevanematest saada uue poliitilise põlvkonna esindajad, kes pole ainult aktiivsed kodanikud, vaid omavad ka koostööks ja kollegiaalseks otsustamiseks vajalikku eelharidust ning on edukalt läbinud aastatepikkuse praktika.
8. **Lapsevanemad ja ettevõtjad** moodustasid MTÜ, et toetada kooli tegevusi (õuesõpe koolis).
9. **Kogukonnapraktika** vabaühendustes koostöös EMSL-ga, nt riigigümnaasiumites. Pärnu Vabakoolis on vanematel kohustuslikud kooliga seotud töötunnid.

Koolijuhi mõte: 25% õigusaktidest tuleb koolis tegelikkuses "üle lasta". Õigusaktide vahel on vastuolud ja kõiki polegi võimalik korraga samaaegselt täita (ujumisõpetuse näide).

Mida me hariduses mõõdame ja väärtustame - miks me mõõdame ruutmeetrite arvu õpilase kohta ja tasemetöodes mõõdame aineteadmisi ja -oskusi? Miks on vaja e-tasemetöid?

Soovime julgust investeerida hariduse uuendustesse (1%). "Hullumeelsete uuenduste fondi" idee.